HET BUSBOEK

Openbaar vervoer wat is dat eigenlijk?

We hebben met vijf leerlingen van de Theo Thijssenschool gepraat over openbaar vervoer. Misschien weet je er zelf al veel van af. Lees maar wat zij te zeggen hebben.

Wat is openbaar vervoer?

Hans: Openbaar vervoer is als je met de bus of met de fiets van de ene plaats naar de andere plaats rijdt.

Ine: De fiets is geen openbaar vervoer. Fietsen doe je zelf. Voor de bus moet je betalen.

Erik: Ik denk dat je met het openbaar vervoer niet overal naar toe kunt rijden. Met een taxi kan dat wel.

Waarom is er openbaar vervoer?

Emmy: Voor mensen die geen auto hebben. Niet iedereen heeft een auto.

Rob: Het is voor mensen onder de achttien. Die mogen nog niet rijden.

Hans: En voor oude mensen en ....

Ine: Het kost niet zoveel geld. Mijn broer gaat met de bus naar Assen omdat het goedkoper is.

Hans: Ik weet het. Iedereen mag met het openbaar vervoer mee.

Emmy: In Amsterdam kun je moeilijk met de auto in het centrum komen, daarom nemen wij de bus.

Wanneer ga je met de trein of de bus?

Emmy: Als de auto stuk is.

Hans: Je spaart benzine.

Ine: Ja, mijn vader vindt de benzine ook zo duur worden.

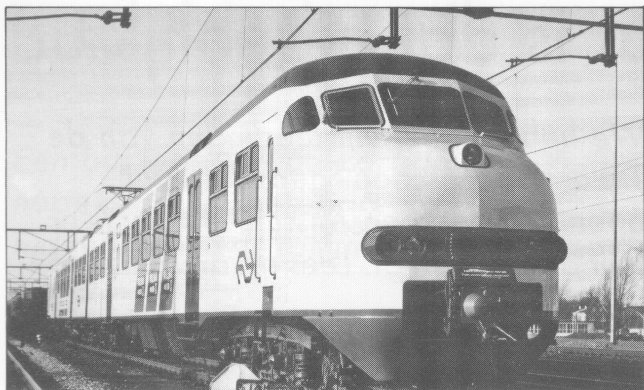
Erik: Als het slecht weer is.

Dit is een gedeelte van het gesprek.

Praat er met elkaar over in de klas of de groep. Misschien weten jullie nog andere antwoorden op de vragen:

- *Wanneer ga je met de trein of de bus?*
- *Wat is openbaar vervoer?*
- *Waarom is er openbaar vervoer?*

De trein rijdt op rails. Je moet ervoor naar een station. Ze stoppen altijd bij dezelfde haltes of stations. Je kunt dat in de dienstregeling zien. Er zijn verschillende soorten treinen.

De metro vind je in Amsterdam en Rotterdam. Soms rijdt hij boven de grond, maar meestal onder de grond. De metro heeft totaal geen hinder van het overige verkeer. Hij stopt bij elke halte en gaat zeer vaak.

We zullen proberen uit te leggen wat openbaar vervoer is. Kijk eens of de dingen die jullie met elkaar besproken hebben er in terug te vinden zijn.

Je hebt vast en zeker een fiets. Misschien zelfs wel een echte race-fiets. Niet iedereen mag op die fiets van jou rijden. Alleen af en toe een vriendje.

Misschien hebben je ouders een auto. Daar zijn ze heel trots op. Elke zaterdag wordt de auto gepoetst totdat hij glimt als een spiegel.

Als je op de fiets of met de auto naar school of op visite gaat, dan spreken we van particulier vervoer. Dat is jezelf vervoeren met een vervoermiddel dat van jezelf is. Het moet natuurlijk wel kunnen rijden, anders is het geen vervoermiddel.

Er zijn ook vervoermiddelen waar iedereen gebruik van mag maken. Denk maar aan de bus, de trein, vliegtuig en ..... Dat noemen we openbaar vervoer.

Openbaar vervoer is nodig. We kunnen niet zonder. Hoe zouden we naar school moeten? Veel mensen zouden niet naar het werk kunnen. Als we allemaal alleen maar onszelf zouden vervoeren, dan kwamen we niet ver. Ook de trein, metro tram en sneltram horen bij het openbaar vervoer. We hebben ze voor jou op een rijtje gezet. Kijk en lees maar.

De tram vind je in Den Haag, Amsterdam en Rotterdam. De tram heeft een eigen "baan" in de weg en kan niet uitwijken. Hij stopt alleen op verzoek. De tram heeft toch nog vaak last van auto's die zijn baan gebruiken.

In Utrecht kun je met de sneltram. De rails liggen op een vrije baan. Hij stopt slechts op verzoek. Hinder van het andere verkeer heeft de sneltram niet.

We zullen de belangrijkste punten van het openbaar vervoer op een rijtje zetten.

- het is niet van jezelf
- iedereen mag er gebruik van maken
- je moet betalen als je mee wilt
- je moet naar een halte of station
- het rijdt op vaste tijden
- het stopt op vaste plaatsen
- het rijdt volgens een vaste route
- de bestuurder heeft dit als werk

"Wist je dat er per dag ongeveer drie miljoen mensen met het openbaar vervoer gaan.
Dat is ongeveer evenveel als vier maal alle inwoners van Amsterdam......."

Bussen zie je overal rijden. In de stad, in dorpjes en over grote en kleine wegen. Je neemt de bus soms om op visite te gaan, in de stad te kunnen gaan winkelen of... om op vakantie te gaan.

We spreken van streekbussen en stadsbussen. Een aantal grote steden in Nederland heeft een eigen stadsdienst. is er een groot verschil tussen een streek- en stadsbus? Kijk maar naar de foto's.

Een stadsbus heeft veel meer staanplaatsen. De passagiers gaan meestal een korte afstand met de bus. Soms zijn er meer deuren. De mensen kunnen dan snel in- en uitstappen. De stadsbus blijft meestal binnen de grenzen van een stad.

Een streekbus heeft meer zitplaatsen dan een stadsbus. De passagiers worden over grotere afstanden vervoerd. Als je lang moet staan, is dat vervelend.
De streekbussen in Nederland zijn geel. Bussen rijden op vaste tijden en langs vaste routes. In de spitsuren en door de week vaker dan op andere tijden. Als er niemand in of uit wil stappen, stopt hij niet bij de halte.

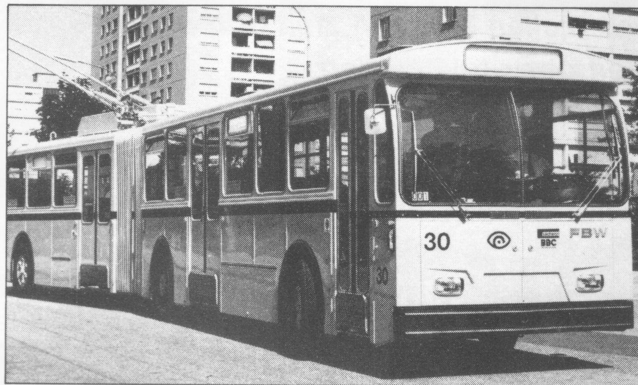
Er zijn ook nog een paar bijzondere streekbussen. Ze zijn wat kleiner dan de grote gele streekbus. We noemen ze buurtbus. Er zijn al 50 buurtbussen in Nederland. Er is plaats voor ongeveer 8 personen. De buurtbus rijdt vaak langs kleine dorpjes. Er zijn vaste haltes en hij rijdt op afgesproken tijden. Er zijn geen "echte" chauffeurs, maar vrijwilligers die de bus besturen. Anders zou de buurtbus te duur worden.

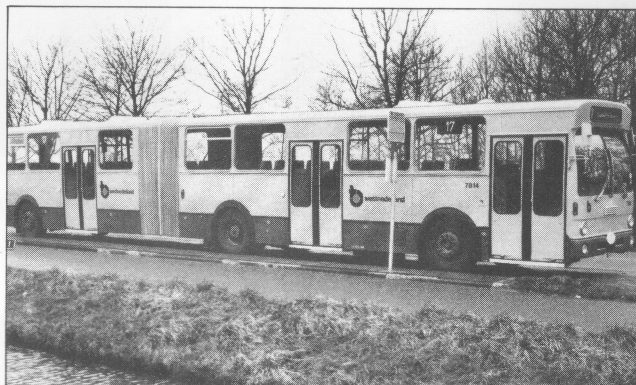
Hiernaast zie je de belbus. Er kunnen ongeveer 20 personen in zo'n bus. Als je mee wilt, moet je van te voren opbellen. Er zijn wel haltes, maar als niemand opgebeld heeft, rijdt hij er voorbij of neemt een andere (kortere) route.

Bijzondere bussen.

Je hebt al iets kunnen lezen over de gele streekbus, de stadsbus (soms rood), de buurtbus en de belbus. Maar er zijn ook bussen die er anders uitzien. Bekijk de foto's maar.

Op deze foto zie je de trolleybus. Dit soort bussen rijdt alleen in Arnhem. Ze rijden op electriciteit. Daarom hebben ze een stroomafnemer op het dak. Ze maken bijna geen lawaai en stinken ook niet.

Dit noemen we een gelede bus. We zeggen ook wel een harmonicabus. In het westen van ons land kun je ze zien rijden. Er kunnen ongeveer 125 passagiers in.

Ja, je zou best mee willen rijden in een dubbeldekker. Maar dan moet je naar Londen of Berlijn.

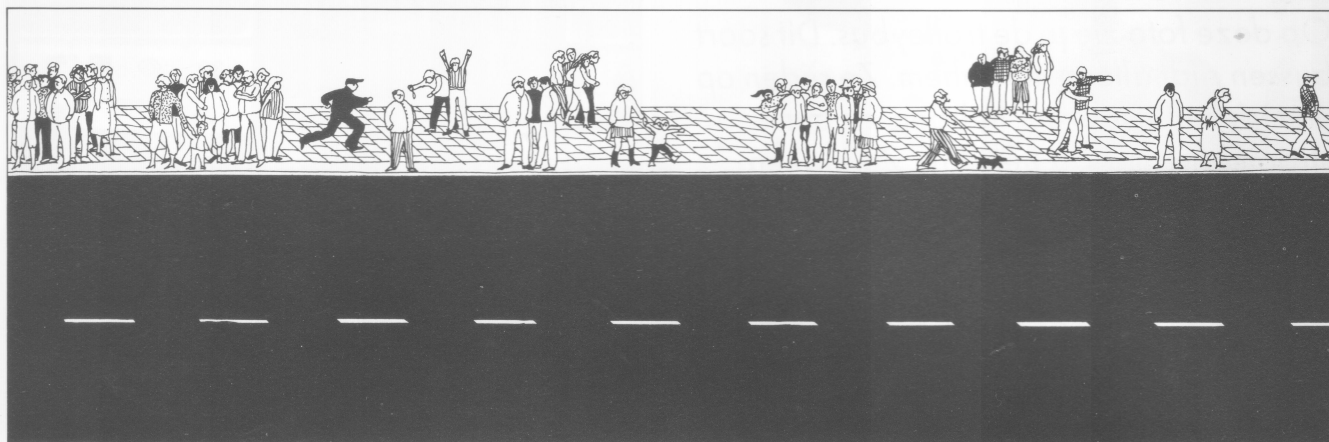
"Weet je waarom de dubbeldekker in Nederland niet kan rijden? De viaducten zijn te laag. Jammer hè."

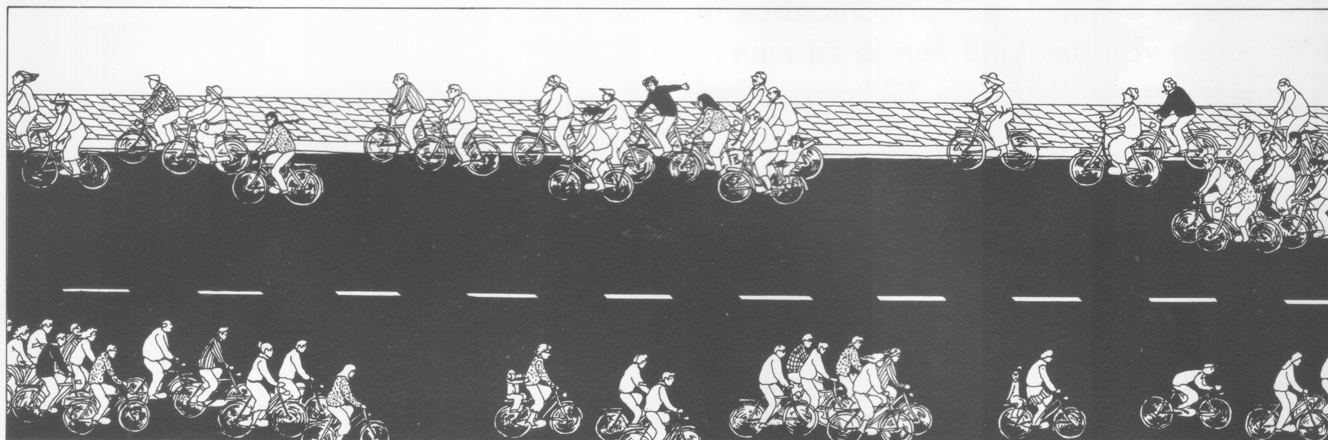
Vergelijk en denk na.

Als alle mensen met de auto zouden gaan, dan raakten de wegen overvol. We kwamen al snel wegen tekort. Openbaar vervoer vraagt weinig ruimte. Wat zouden ze daarmee bedoelen? We zullen dit laten zien aan de hand van een paar tekeningen.

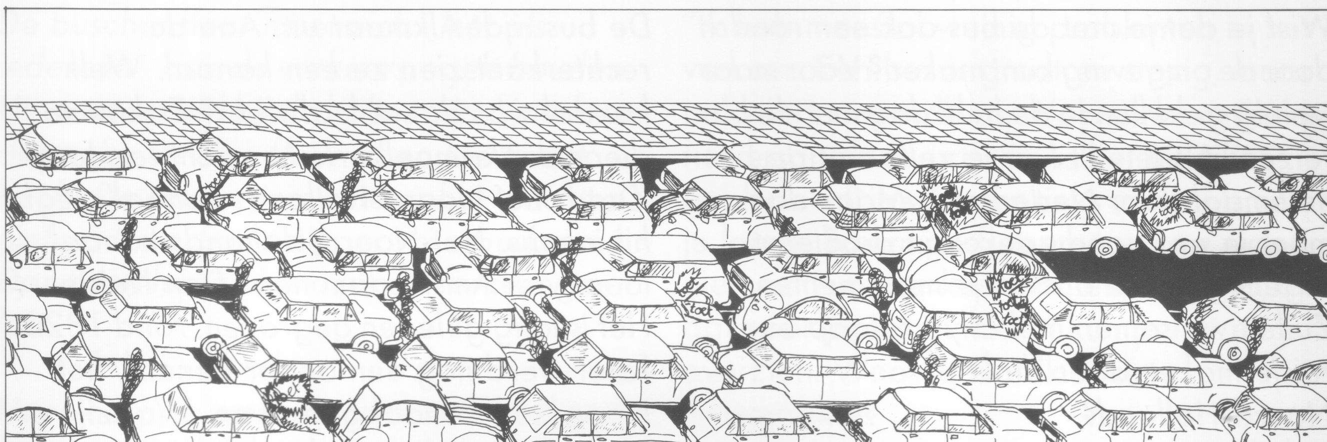
Stel je maar voor wat er gebeurt als vijftig mensen bij jou uit de straat tegelijk gaan wandelen, fietsen, met de auto of met de bus rijden. Kijk maar mee.

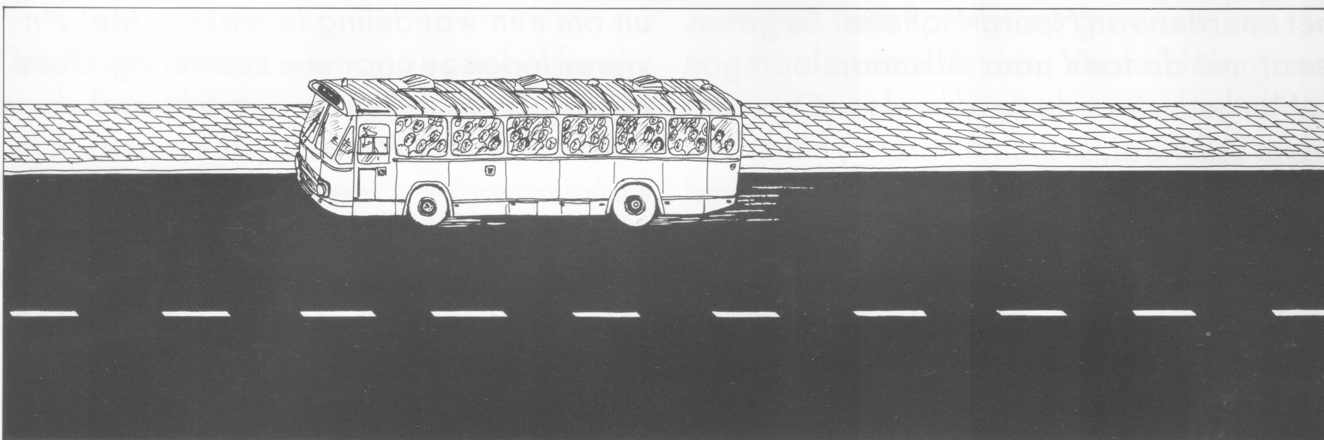
Vijfig mensen wonen bij elkaar in de straat.

Te voet of op de fiets hebben ze weinig ruimte nodig.

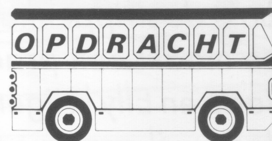

Je ziet nog steeds diezelfde straat. Wat gebeurt er nu als die vijftig mensen in een eigen auto stappen?

Ja, als die vijftig mensen toch vervoerd willen worden? Dan stappen ze in de bus. Een prima zitplaats.

Zo gemakkelijk is het niet hoor. Je weet niet of al deze mensen dezelfde kant op moeten. En je weet niet of ze allemaal op dezelfde tijd uit huis gaan. Maar toch. De bus is zo gek nog niet.

Kijk bij jou in de straat.
- *Wie gaan er met de auto naar het werk?*
- *Wie met de fiets?*
- *Wie met de bus?*

Tel tussen vijf en zes uur 's avonds het verkeer dat door je straat gaat (bus, auto, fietser). Vergelijk dit met elkaar. Wie woont er aan een drukke straat?

Een rondritje met de bus.

Wist je dat je met de bus ook een rondrit door de omgeving kunt maken? Voor maar weinig geld kun je de hele dag met de bus reizen. Als je wilt kun je zelfs met de bus helemaal door Nederland. Maar dan moet je wel goed zoeken in de dienstregeling welke bussen je moet nemen. Zullen we samen met Elly en Jaap een reisje maken door de kop van Noord-Holland?

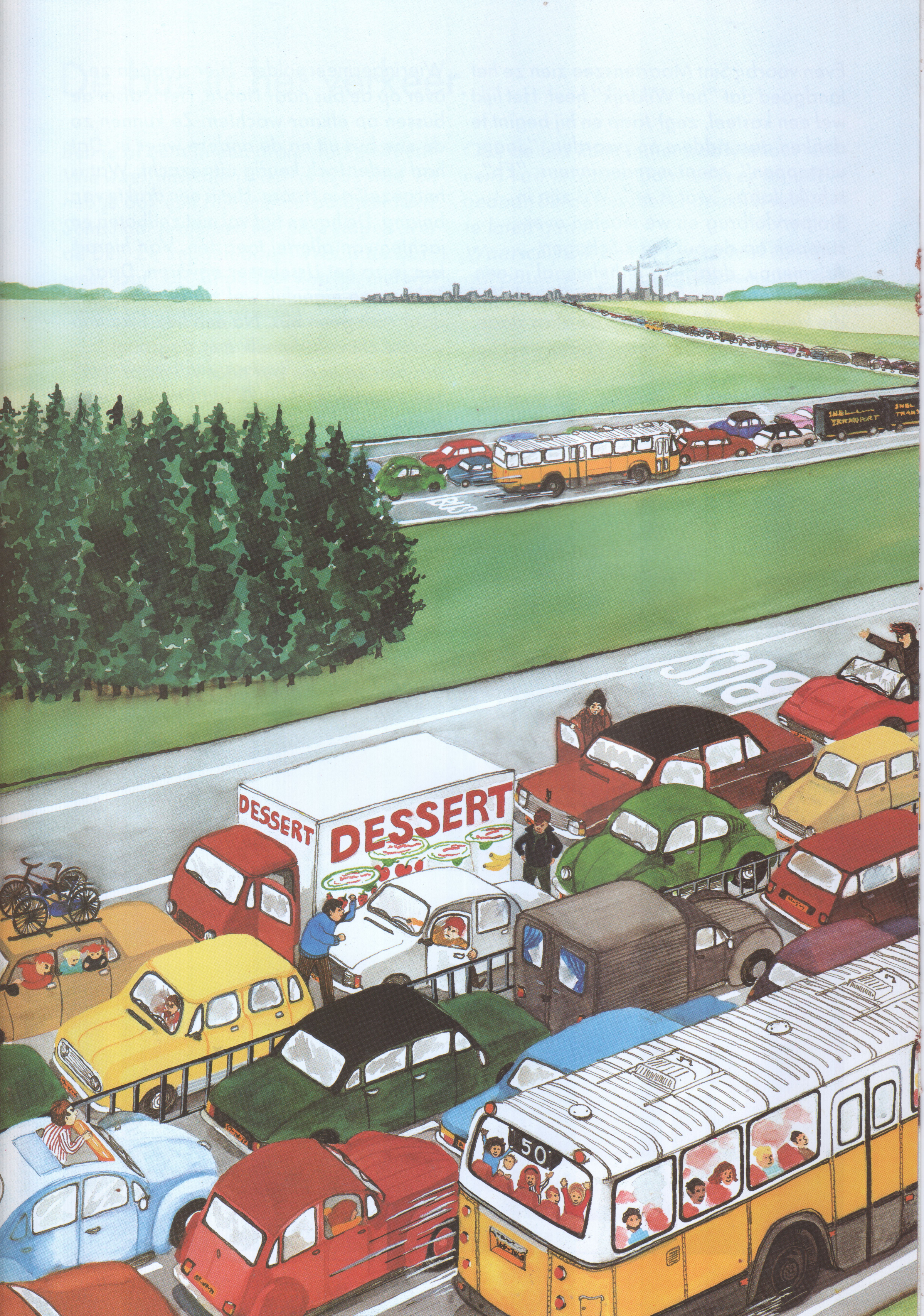
Elly en Jaap wonen met hun ouders in Nijmegen. Het is vakantie. Vandaag gaan ze met de bus een rondritje maken door het noorden van Noord-Holland. Ze gaan eerst met de trein naar Alkmaar.
's Morgens stappen ze al heel vroeg op de trein. 'Alkmaar, station Alkmaar', klinkt het uit de luidspreker van de treincoupé. Vlug trekken ze de jassen aan en stappen uit. Vader heeft in het busboekje uitgezocht met welke bussen ze moeten rijden. Hij heeft op een papier geschreven hoe laat de bussen vertrekken. Eerst gaan ze in de stationsrestauratie wat drinken.
'Opschieten', zegt vader ineens.
'Daar staat de eerste bus al op ons te wachten'. Nou ja, wachten. Ze moeten nog even hard lopen om de bus te halen. Vader pakt de strippenkaart uit zijn portemonnee en maakt een praatje met de chauffeur. Jaap en Elly krijgen bijna ruzie met elkaar. Jaap wil graag achterin zitten. Elly wil graag voorin zitten dicht bij de chauffeur. De chauffeur komt tussenbeide. 'Als je voorin gaat zitten zie je de dingen op je af komen. Alles wordt dan groter. Zo kun je de omgeving goed bekijken. Achterin zie je de dingen soms te laat. Voordat je er erg in hebt, zijn ze al te ver weg'. Daar moeten Jaap en Elly over nadenken. Ze willen alles goed zien en gaan daarom voorin zitten.

De bus rijdt Alkmaar uit. Aan de rechterkant zien ze een kanaal. Welk kanaal was dat ook al weer? Er komen diepe denkrimpels in het gezicht van Jaap. 'Dat is het Noord-Hollands kanaal' zegt hij ineens. Het Noord-Hollands kanaal loopt van Amsterdam naar Den Helder. Het is lang geleden gegraven, rond 1820. Later werd nog een ander kanaal, het Noordzee-kanaal gegraven. Wat zijn er veel plezierboten op het kanaal. En kijk daar eens, daar ligt een hele dikke man in zijn zwembroek op het dek! Na een tijdje komen ze met de bus in Petten. Ze stappen uit om een wandeling te maken. Met z'n vieren lopen ze naar een zeewering. Deze dijk vormt de afsluiting van een oud zeegat. De kinderen kijken hun ogen uit. In de buurt van de zeewering drinken ze een glas limonade. Na een tijdje lopen ze weer terug naar de bushalte om met de volgende bus verder te gaan. Ze rijden in noordelijke richting. 'Kijk, daar is het Reactor-centrum Nederland, zegt moeder. 'Het is een bekend onderzoekscentrum voor atoomsplitsing'. Jaap en Elly vinden er eigenlijk niet zo veel aan te zien.

Even voorbij Sint Maartenszee zien ze het landgoed dat "het Wildrijk" heet. Het lijkt wel een kasteel, zegt Jaap en hij begint te denken aan ridders op paarden. "Jaap, uitstappen", roept moeder ineens. "Eh", schrikt Jaap, "wat is er". We zijn in Stolpervlotbrug en we moeten overstappen op de bus naar Schagen. Asjemenou, daar was ie helemaal in een verhaal weggezakt. Elly is benieuwd of al die kleine plaatsjes ook op de atlas staan. Dat zal ze thuis nazoeken. Vader weet het zeker. Hij zet er een reep chocola op. Ze begint zachtjes te neurieën: wie gaat er mee, wie gaat er mee, naar Sint Maarten aan de Zee en ik wil jou wat vragen, ga jij mee naar Schagen. In Schagen stappen ze uit om een paar broodjes te eten. Daarna gaan ze het stadje bekijken. Ze komen ook nog in de buurt van een kasteel. Dit kasteel is rond 1315 gebouwd. De volgende bus brengt hen over de grote weg naar Middenmeer, midden in de Wieringermeerpolder. Hier stappen ze over op de bus naar Hoorn. Het is alsof de bussen op elkaar wachten. Ze kunnen zo de ene bus uit en de andere weer in. Dat had vader toch keurig uitgezocht. Wat is het gezellig in Hoorn. Het is een drukte van belang. De haven ligt vol met zeilboten en jachten van allerlei toeristen. Van hieruit kun je zo het IJsselmeer opvaren. Daar hebben ze eigenlijk wel zin in, maar ja, daar rijdt geen bus. Na een heerlijke kop warme chocolademelk met slagroom stappen ze in de bus naar Alkmaar. Na een kwartier komen ze via Oterleek en Stompetoren bij het station van Alkmaar aan. Jaap vraagt aan zijn vader hoe het nu zit met die wereldberoemde kaasmarkt. Vader wil net aan een uitgebreide uitleg beginnen als moeder roept: "Daar staat de trein naar Amsterdam, we moeten snel instappen.

DESSERT
DESSERT
50

DE BUS BRENGT U OVERAL
PLUIM VEE
VAN GELDER
VOOR AL UW REPARATIES
BEL 03248 - 51329
BUS
50
Ingrid ter Kaele

Hoe kom ik de stad in en uit?

Een aantal jaren geleden begon men heel hard te roepen "De auto de binnenstad uit". In het centrum van de stad waren steeds meer parkeerplaatsen gekomen. Maar dat was niet voldoende. Het aantal mensen dat met de auto naar de stad wilde, bleef maar groeien. Het verkeer in de stad kwam vast te zitten. Grotere en bredere wegen om het auto-verkeer in en uit de stad te leiden, hielpen niet. In het stadscentrum had je toch weer verkeersopstoppingen. Vandaar dat we in grote steden bewust moeten kiezen met welk vervoermiddel we de stad in willen. Soms is het de auto, een andere keer de trein en soms de bus.

Luister maar naar Loes en Fred waarom zij met de bus naar de stad gaan.

"Kijk, ik woon in Zaandam. Als ik naar Amsterdam moet kan ik kiezen uit auto of trein. Ik werk in de binnenstad van Amsterdam, dus neem ik de trein. Ik ben dan lekker snel in Amsterdam en hoef niet in de file te staan. Aan het station neem ik de bus. Na tien minuten ben ik dichtbij mijn werk. Heerlijk rustig kom ik op mijn werk aan terwijl de automobilisten zich ergeren in de file".

"Nou, elke dag moet ik met de bus. Ik ga in een andere plaats naar school. Meestal is het erg druk. Je weet wel... spitsuur. Vaak moet ik staan, omdat de ouderen vinden dat het zo hoort. Als het mooi weer is, ga ik op de fiets. Onderweg zie ik dan meestal de bus langsrijden. Hij is dan halfleeg. Regent het, dan neem ik de bus. Op die dagen lijkt het wel of iedereen met de bus moet."

De bus in de buurt?

Je hoort wel eens: "met de bus kun je overal en nergens komen". Zo lijkt het wel. Woon je in een grote stad dan zie je vooral in het centrum veel bussen. Er gaat bijna altijd een bus van een woonwijk naar het centrum en weer terug. Woon je in een dorp of op het platteland dan moet je soms een eind fietsen om een halte te vinden. Hier gaat de bus minder vaak dan in de stad. Meestal maar eens in het uur. Dat lijkt een beetje vreemd,, of niet?

Hierover moet je enkele dingen weten:

- De busmaatschappij wil graag zoveel mogelijk mensen in de bus hebben. Daarom lopen busroutes vaak langs plaatsen waar veel mensen moeten zijn, zoals een station, een winkelcentrum, markt en ziekenhuis.
- Buspassagiers willen het liefst zo snel mogelijk naar hun eindbestemming. Dit betekent dat je een bus niet overal heen kunt laten rijden.
- Er zijn afspraken over het aantal bussen dat mag rijden. Als er ongeveer 40 mensen per uur te vervoeren zijn dan mag er 1 bus per uur rijden.

Déze afspraken zijn gemaakt met de minister:

van 8 tot 45 mensen per uur 1 bus
van 45 tot 85 mensen per uur 2 bussen
van 85 tot 135 mensen per uur 3 bussen

Wist je dat de regering openbaar vervoer belangrijk vindt? Aan elke buskaart of strippenkaart betaalt zij meer dan de helft mee......"

Hoe weet de busmaatschappij hoeveel mensen per uur met de bus gaan?

RESTAURANT
A A
B B
50 Arnhem
23 Amsterdam
Beverwijk
Velsen
IJmuiden
Santpoort
Bloemendaal
Overveen
Haarlem
Zwanenburg
Amsterdam
23

KIOSK

NEEM DE BUS

C

D

E

77 Heemskerk

81 Utrecht

21 Leiden

50 Arnhem

23 Amsterdam

Ingrid ter Koele

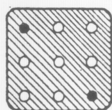
De bus in het verkeer.

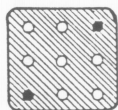
Ben je al eens in een grote stad geweest? Wie weet, misschien woon je in de stad. En heb je ook een ritje met de bus gemaakt? Soms hoor je mensen wel eens klagen over de bus. Ze zeggen dan: "Wat is de bus weer laat" of "Chauffeur kan het niet wat sneller?".

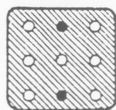
Ook de bus komt in het stadsverkeer wel eens vast te zitten. Daarom is er al veel gedaan om de bus sneller door het verkeer te laten gaan.
Waarschijnlijk ben je een aantal van die aanpassingen al tegengekomen.
Kijk en lees maar.

Negenlampenbak, speciaal bus/tramlicht (functies).

WIT licht OPRIJDEN

linksaf

rechtsaf

rechtdoor

Bij verkeerslichten zie je af en toe speciale lichten voor de bus. Het is geen gewoon verkeerslicht, maar ééntje met negen lampen. Kijk maar naar de tekening. Zo'n verkeerslicht wordt een "negenoog" genoemd. Je begrijpt natuurlijk wel waarom. Soms zie je ook een verkeerslicht met het woordje "bus" erop. De bus mag dan doorrijden.

De bus komt vaak in de problemen op drukke kruispunten. Daar zijn nu speciaal voor de bus aangelegde rijstroken. Alleen de bus mag er op rijden. De bus kan nu lekker opschieten.

In steden is het nogal druk. Er zijn daar regelmatig files. Je weet wel, dan staat iedereen met zijn auto in een rij te wachten. Om te voorkomen dat de bus ook in de file komt te staan, worden er vrije busbanen aangelegd. De bus kan op tijd blijven rijden en heeft geen last van het overige verkeer.

Slimme automobilisten gingen ook wel eens op de busbaan. En op die manier ging het op de busbaan mis. Daar hebben ze het volgende op gevonden.
In sommige busbanen zijn betonnen blokken gelegd. De bus kan er gemakkelijk overheen. De auto blijft er op vastzitten. De bus heeft nu weer zijn eigen vrije baan.

Jij en de bus.

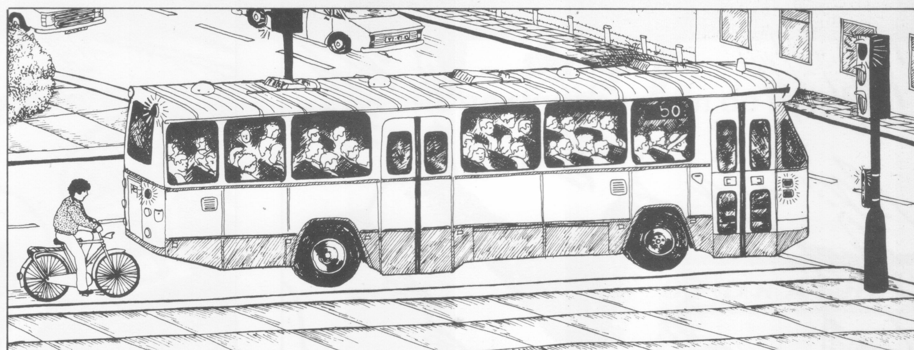
De buschauffeur moet zich - net als iedereen - aan de verkeersregels houden. Hij moet op tijd bij de haltes zijn. Vandaar dat ook een chauffeur af en toe haast heeft. De passagiers vinden het wachten niet zo leuk. Soms zijn er vrije busbanen. Dan heeft hij van het overige verkeer geen last.

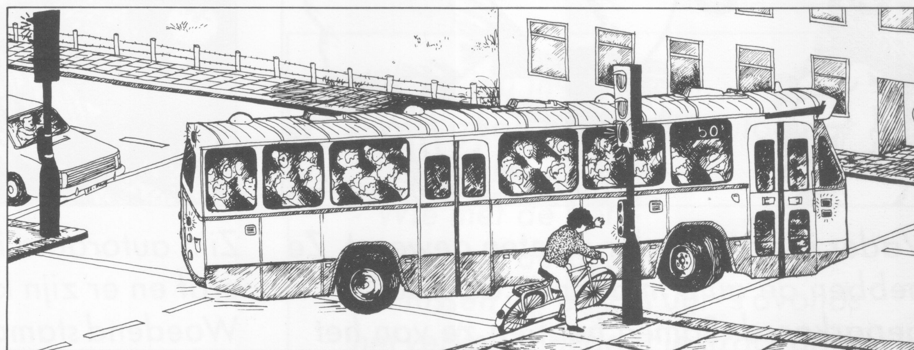
Hoe voel jij je wanneer je naast zo'n grote bus staat? Allebei wachtend voor het stoplicht. Ik voel me maar klein hoor en denk bij mezelf:
"Ik hoop dat de chauffeur mij ziet."

De chauffeurs zijn wel bang voor kinderen op de fiets. Het is dan altijd extra uitkijken..

Sandra en Mark zijn naar het busstation gegaan. Ze hebben daar met een chauffeur over gepraat. Lees maar wat ze gehoord hebben.

"Ik heb meestal weinig problemen in het verkeer. Een bus is groot en stevig, maar ook niet zo wendbaar. Vooral wanneer er fietsers in de buurt zijn, is het uitkijken geblazen. Die schieten links en rechts voor je langs. Sommige fietsers trekken zich niets aan van verkeerslichten. Maar ja, als dat vóór je gebeurt dan kun je het nog overzien. Weet je wat ik laatst meemaakte?
Ik sta met mijn bus voor een verkeerslicht. Het licht staat op rood, dus wachten. Bij het stoplicht moet ik meteen rechtsaf. Knipperlicht aan. In de spiegels niets te zien. Het licht springt op groen. Ik kijk nogmaals: niets te zien. Voorzichtig gas geven. Opeens een geschreeuw in de bus. Ik meteen op de rem .... Was er toch bijna een kind onder mijn bus gekomen. Ze was met haar fiets naast de bus gekropen. Het liep ditmaal nog goed af. Maar wat ben ik geschrokken."

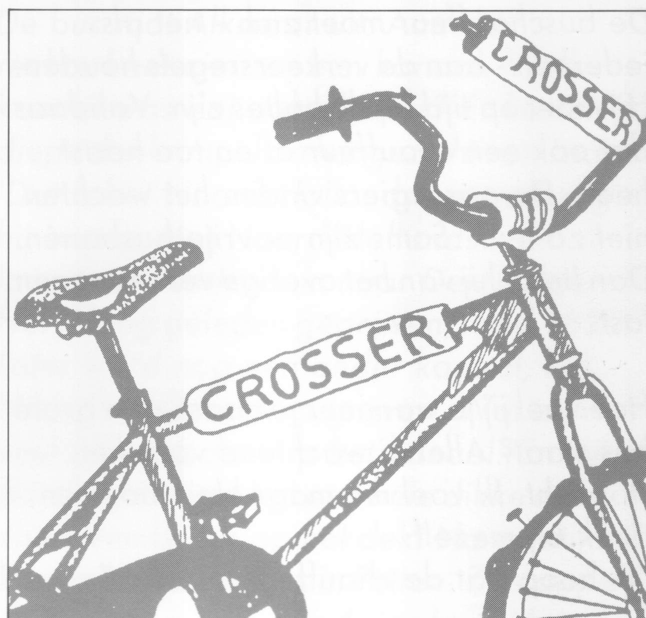
Ken jij bij jou in de buurt plaatsen die gevaarlijk zijn voor de fietsers en de bus? Weet je er een oplossing voor?

ZORG DAT JE GEZIEN WORDT.
GA NOOIT NAAST EEN BUS STAAN MET JE FIETS.

Stuk en verdriet.

Jantje komt huilend thuis. Moeder vraagt hem wat er aan de hand is. Hij blijft maar snikken. Kees, zijn vriend vertelt dan dat de crossfiets stuk is. Met z'n drieën gaan ze kijken. Jan blijft beteuterd bij de deur staan .... Dat was nou zijn fiets waar hij zo trots op was! Wat was er gebeurd?

Hij had de fiets tegen het hek op het veldje gezet. Daarna was hij gaan spelen. Toen hij terugkwam, was zijn crossfiets weg. Hij schrok erg. Na een tijdje zoeken, vonden ze hem in de struiken. De banden waren lek gestoken, het stuur gebroken en het zadel stukgesneden............

Vader is met moeder uit eten geweest. Ze hebben de auto midden in de stad geparkeerd. Samen hebben ze van het heerlijke eten genoten. Ze lopen terug naar de auto. Als vader de deur van z'n auto wil openen, ziet hij dat het ruitje stuk is. Hij kijkt wat er precies aan de hand is.

Zijn autoradio is gestolen, de antenne is eraf en er zijn krassen in de lak gemaakt. Woedend stampt vader op de grond. 'Wie doet nu zoiets', schreeuwt hij. 'Ik zal ze krijgen! Boos rijdt hij naar het politiebureau................

Henny Jansen rijdt zijn bus naar de garage. Zijn rit zit er voor vandaag op. Nog even de bus schoonmaken en hij kan naar huis. Maar als hij goed en wel bezig is, schrikt hij erg. Hij ziet een rugleuning die volgeklad is met een viltstift. En kijk daar eens. Een zitting is stukgesneden! Dit is al de tweede keer deze week. Wie zou dat gedaan hebben? Zelf heeft hij niets gemerkt. Hoofdschuddend loopt hij naar de kantine. Waarom nu zijn bus en waarom toch die vernielingen? ....

Praat er met elkaar eens over:
- Wat vindt jij van dit soort vernielingen?
- Wat zou jij doen als het jou overkwam?
- Vraag je ouders of iemand anders of zij weten waarom er zoveel vernield wordt?

STOP
ESO
Ingrid ter Koele

Naar de voetbalwedstrijd.

Oma staat op uit de stoel. 'Ziezo, die is ook klaar', zegt ze........... Ze legt de breipennen en het restje wol op de tafel. 'Hoe vind je het geworden?' Opa kijkt naar de twee rood-witte dassen. Zijn ogen glinsteren. Wat zal Jan, zijn kleinzoon, dat mooi vinden!
Opa kijkt op de klok. Aha, daar komt Jan al aan. 'Hallo opa, ..uh dag oma! Wat jammer dat opa ziek is. Nu moeten oma en Jan alleen naar de wedstrijd.
'Opschieten,' zegt oma, anders missen we de bus. Snel trekken ze hun jassen aan. Ze slaan de rood-witte dassen om. Daar komt de bus al aan. De bus zit stampvol. Gelukkig kunnen ze nog een zitplaats vinden. Overal zitten mensen met rood-witte dassen. 'Ze hebben allemaal zo'n das', zegt Jan. 'Het zijn de kleuren van de voetbalclub', antwoordt oma. 'Dan hoor je erbij en je kunt ermee in de lucht zwaaien! Oma pakt haar rood-witte das, houdt 'm boven haar hoofd en begint te roepen: FC ESO, FC ESO, FC ESO. Vervolgens beginnen alle mensen mee te roepen en in korte tijd lijkt het wel een feest. Jan vindt het toch een beetje eng. Al die grote mensen die zo tekeer gaan. Oma geniet met volle teugen. Plotseling stoot Jan haar aan.'Oma, kijk daar eens'. Die jongen maakt zomaar de bank stuk'. Oma ziet het ook. Oma kijkt nu heel streng, zij staat op en loopt naar de jongen toe. ''Zal ik jou eens wat vertellen. Ik ben bijna vijfenvijftig jaar. En ik rijd altijd met de bus. Maar zoiets heb ik nog nooit meegemaakt!'' De jongen die de bank stuk maakt roept: Boeh, boeh, boe. Nu wordt oma echt boos. Met een vlugge beweging pakt zij hem bij zijn oor. 'Moet dit nou echt?, vraagt oma boos. De jongen wordt knalrood. Hij buigt zijn hoofd. 'Eh, ja, eigenlijk niet', fluistert hij verlegen. Zijn vriendjes beginnen te giechelen. Ze zijn bij het voetbalstadion. Oma en Jan stappen uit de bus. Jan legt zijn hand in oma's hand. Hij voelt dat de hand van oma trilt. Hij trekt oma mee naar de kassa's. Oma kijkt boos en verdrietig en schudt haar hoofd. Neen, leuk is wat anders.

De chauffeur en zijn werk.

Josien en Martijn zitten beide in de vierde klas. Ze willen graag wat meer over het werk van de chauffeur weten. Daarom zijn ze naar de busgarage gegaan en hebben enkele vragen gesteld aan een buschauffeur.

Moet u 's morgens vroeg opstaan voor uw werk?
Dat is er verschillend. Soms heb ik vroege dienst en moet ik om vijf uur opstaan. Eerst ga ik naar de garage. Drink daar een lekkere kop koffie en vertrek dan met de bus van 6.00 uur. Als ik late dienst heb, kan ik de hele morgen uitslapen. Ik rijd dan van 's middags tot 's nachts twaalf uur.

Bent u naar een aparte school geweest om voor buschauffeur te leren?
Er is geen aparte school voor buschauffeurs. Je krijgt een opleiding bij het busbedrijf.

Daar leer je hoe je met een bus moet rijden, hoe je kleine reparaties kunt verrichten en nog veel meer. Ook leren ze je daar dat je beleefd moet zijn tegen de passagiers. O, ja. Je moet natuurlijk wel een rijbewijs hebben. Eéntje voor het rijden op bussen.

Zitten er altijd veel mensen in de bus?
Neen hoor, dat is heel wisselend. Tijdens de spitsuren hangen de mensen er met de benen uit. Zo druk is het dan. Je weet wel wat spitsuur is hè. Als er markt is en op koopavonden is het ook erg druk. Na acht uur 's avonds is het vaak erg rustig. Daarom rijden er ook minder bussen.

Wat doet u als de bus onderweg stuk gaat?
Ja, dan staan we met ons allen stil. Eerst kijk ik of ik zelf de bus kan repareren. Lukt dat niet, dan roep ik via de Esofoon de busgarage op. Zij sturen een reparatieploeg.
Als het nodig is komt er een reservebus.

Wat is dat, een Esofoon?
Nou, dat is niet zo makkelijk uit te leggen. Je zou kunnen zeggen dat het een soort telefoon is, maar dan zonder draden. Met de Esofoon kan ik praten met de mensen van het busstation. Deze mensen kunnen ook alles horen wat er in de bus gebeurt.

Is het zwaar om aan het grote stuur te draaien?
In oudere bussen wel. Je had veel kracht nodig om aan het stuur te draaien. In moderne bussen gaat het heel licht.

Krijgt u die mooie kleren van de busmaatschappij?
Ja, wij krijgen onze dienstkleren van de busmaatschappij. We noemen dat een uniform. We moeten er wel een paar jaar mee doen.

De bus rust.

Weet jij wat er met de bus gebeurt als de dag voorbij is? Neemt de chauffeur de bus mee naar zijn eigen huis? Dat zou gemakkelijk zijn, dan kan hij de volgende dag meteen vertrekken.

Rob en Mark zijn naar de busgarage gegaan. Ze hebben enkele foto's gemaakt en er korte teksten bij gezet. Als je het bekeken en gelezen hebt, dan weet jij het voortaan ook.

Terug van de rit. De chauffeur rijdt de bus naar de busgarage. Eerst parkeert hij de bus voor de pomp. De volgende dag kan de bus met een volle tank vertrekken.

Dan zet hij zijn bus in de wasstraat. De bus komt er heerlijk fris uit. In de tussentijd maakt de chauffeur de bus van binnen schoon.

Aan het eind zet hij de bus op de vertrekplaats voor morgen. De bussen die het eerste vertrekken staan vooraan.

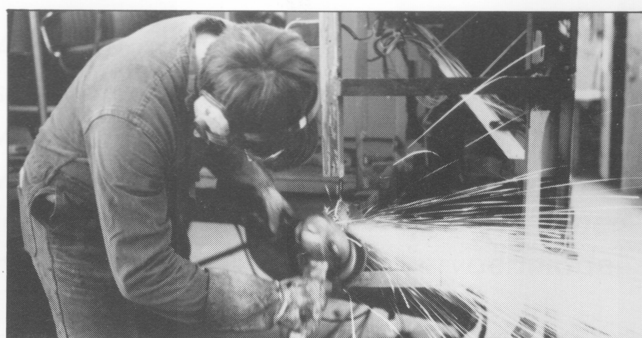

Busonderhoud.

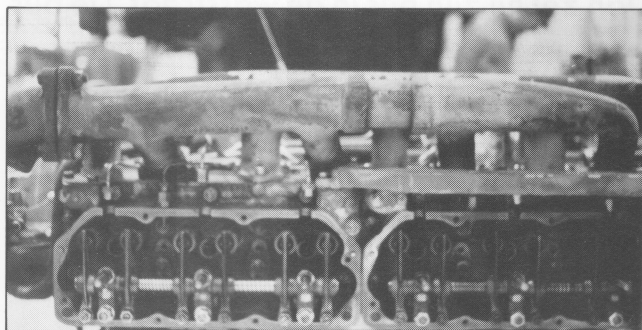
Een bus wordt in de garage regelmatig nagekeken en gerepareerd. Op vaste tijden worden de remmen, de lichten en de motor nagekeken.
Na zes jaar krijgt de bus een extra grote beurt. De mensen van de busgarage noemen dat "groot onderhoud".
We zullen laten zien wat er allemaal gedaan wordt bij het "groot onderhoud".

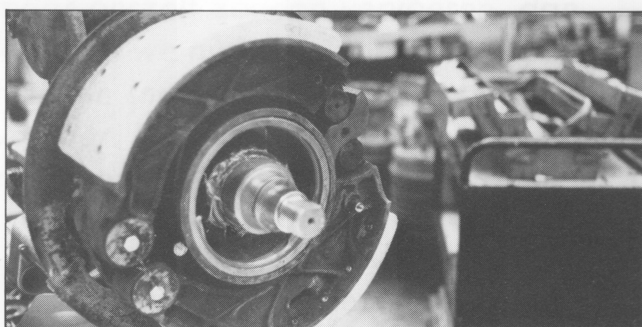
De bus wordt helemaal opgeknapt. Ook de stoelen en banken. Alles wat stuk is wordt hersteld.

De motor wordt nagekeken en versleten onderdelen worden vervangen.

Ook de remmen krijgen een goede beurt.

Na deze grote opknapbeurt lijkt het net een nieuwe bus.

Colofon:

Tekst: Joseline Bakx
Mart v.d. Berg
Johan de Jonge
Dick v.d. Schaaf
Dorien v. Raay

Tekeningen: Ingrid ter Koele

Foto's: Aatjan Renders
Martin v. Welsen
Ton Beliën

Produktie: Schulte & Partners

Uitgave: Vereniging ESO Streekvervoer Utrecht 1984.